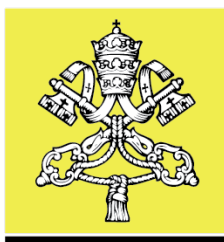

HOLY SEE PRESS OFFICE
OFICINA DE PRENSA DE LA SANTA SEDE

BUREAU DE PRESSE DU SAINT-SIEGE
PRESSEAMT DES HEILIGEN STUHLS

BOLLETTINO

SALA STAMPA DELLA SANTA SEDE

N. 0876

Venerdì 25.11.2022

Lettera del Santo Padre al popolo ucraino a nove mesi dallo scoppio della guerra

[Lettera del Santo Padre](#)

[Traduzione in lingua ucraina](#)

[Traduzione in lingua francese](#)

[Traduzione in lingua tedesca](#)

[Traduzione in lingua portoghese](#)

Lettera del Santo Padre

Cari fratelli e sorelle ucraini!

Sulla vostra terra, da nove mesi, si è scatenata l'assurda follia della guerra. Nel vostro cielo rimbombano senza sosta il fragore sinistro delle esplosioni e il suono inquietante delle sirene. Le vostre città sono martellate dalle bombe mentre piogge di missili provocano morte, distruzione e dolore, fame, sete e freddo. Nelle vostre strade tanti sono dovuti fuggire, lasciando case e affetti. Accanto ai vostri grandi fiumi scorrono ogni giorno fiumi di sangue e di lacrime.

Io vorrei unire le mie lacrime alle vostre e dirvi che non c'è giorno in cui non vi sia vicino e non vi porti nel mio cuore e nella mia preghiera. Il vostro dolore è il mio dolore. Nella croce di Gesù oggi vedo voi, voi che soffrite il terrore scatenato da questa aggressione. Sì, la croce che ha torturato il Signore rivive nelle torture rinvenute sui cadaveri, nelle fosse comuni scoperte in varie città, in quelle e in tante altre immagini cruente che ci sono entrate nell'anima, che fanno levare un grido: perché? Come possono degli uomini trattare così altri uomini?

Nella mia mente ritornano molte storie tragiche di cui vengo a conoscenza. Anzitutto quelle dei piccoli: quanti bambini uccisi, feriti o rimasti orfani, strappati alle loro madri! Piango con voi per ogni piccolo che, a causa di

questa guerra, ha perso la vita, come Kira a Odessa, come Lisa a Vinnytsia, e come centinaia di altri bimbi: in ciascuno di loro è sconfitta l'umanità intera. Ora essi sono nel grembo di Dio, vedono i vostri affanni e pregano perché abbiano fine. Ma come non provare angoscia per loro e per quanti, piccoli e grandi, sono stati deportati? È incalcolabile il dolore delle madri ucraine.

Penso poi a voi, giovani, che per difendere coraggiosamente la patria avete dovuto mettere mano alle armi anziché ai sogni che avevate coltivato per il futuro; penso a voi, mogli, che avete perso i vostri mariti e mordendo le labbra continuate nel silenzio, con dignità e determinazione, a fare ogni sacrificio per i vostri figli; a voi, adulti, che cercate in ogni modo di proteggere i vostri cari; a voi, anziani, che invece di trascorrere un sereno tramonto siete stati gettati nella tenebrosa notte della guerra; a voi, donne che avete subito violenze e portate grandi pesi nel cuore; a tutti voi, feriti nell'anima e nel corpo. Vi penso e vi sono vicino con affetto e con ammirazione per come affrontate prove così dure.

E penso a voi, volontari, che vi spendete ogni giorno per il popolo; a voi, Pastori del popolo santo di Dio, che – spesso con grande rischio per la vostra incolumità – siete rimasti accanto alla gente, portando la consolazione di Dio e la solidarietà dei fratelli, trasformando con creatività luoghi comunitari e conventi in alloggi dove offrire ospitalità, soccorso e cibo a chi versa in condizioni difficili. Ancora, penso ai profughi e agli sfollati interni, che si trovano lontano dalle loro abitazioni, molte delle quali distrutte; e alle Autorità, per le quali prego: su di loro incombe il dovere di governare il Paese in tempi tragici e di prendere decisioni lungimiranti per la pace e per sviluppare l'economia durante la distruzione di tante infrastrutture vitali, in città come nelle campagne.

Cari fratelli e sorelle, in tutto questo mare di male e di dolore – a novant'anni dal terribile genocidio dell'*Holodomor* –, sono ammirato del vostro buon ardore. Pur nell'immane tragedia che sta subendo, il popolo ucraino non si è mai scoraggiato o abbandonato alla commiserazione. Il mondo ha riconosciuto un popolo audace e forte, un popolo che soffre e prega, piange e lotta, resiste e spera: un popolo nobile e martire. Io continuo a starvi vicino, con il cuore e con la preghiera, con la premura umanitaria, perché vi sentiate accompagnati, perché non ci si abitui alla guerra, perché non siate lasciati soli oggi e soprattutto domani, quando verrà forse la tentazione di dimenticare le vostre sofferenze.

In questi mesi, nei quali la rigidità del clima rende quello che vivete ancora più tragico, vorrei che l'affetto della Chiesa, la forza della preghiera, il bene che vi vogliono tantissimi fratelli e sorelle ad ogni latitudine siano carezze sul vostro volto. Tra poche settimane sarà Natale e lo stridore della sofferenza si avvertirà ancora di più. Ma vorrei tornare con voi a Betlemme, alla prova che la Sacra Famiglia dovette affrontare in quella notte, che sembrava solo fredda e buia. Invece, la luce arrivò: non dagli uomini, ma da Dio; non dalla terra, ma dal Cielo.

La Madre sua e nostra, la Madonna, vegli su di voi. Al suo Cuore Immacolato, in unione con i Vescovi del mondo, ho consacrato la Chiesa e l'umanità, in particolare il vostro Paese e la Russia. Al suo Cuore di madre presento le vostre sofferenze e le vostre lacrime. A lei che, come ha scritto un grande figlio della vostra terra, «ha portato Dio nel nostro mondo», non stanchiamoci di chiedere il dono sospirato della pace, nella certezza che «nulla è impossibile a Dio» (Lc 1,37). Egli dia compimento alle giuste attese dei vostri cuori, sani le vostre ferite e vi doni la sua consolazione. Io sono con voi, prego per voi e vi chiedo di pregare per me.

Che il Signore vi benedica e la Madonna vi custodisca.

Roma, San Giovanni in Laterano, 24 novembre 2022

FRANCESCO

[01838-IT.01] [Testo originale: Italiano]

Traduzione in lingua ucraina

ЛИСТ СВЯТИШОГО ОТЦЯ

ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

у дев'ятий місяць після початку війни

Дорогі брати і сестри українці!

Ось уже дев'ять місяців як на вашій землі було розв'язане абсурдне божевілля війни. У вашому небі невпинно гримить зловісний гуркіт вибухів і тривожний звук сирен. Ваші міста розтрощуються бомбами, у той час як зливи ракет несуть смерть, руйнування і біль, голод, спрагу і холод. Численні були змушені втікати вашими дорогами, покидаючи власні домівки та все рідне. Поруч з вашими великими ріками щодня проливаються ріки крові та сліз.

Єднаю мої сльози з вашими і хочу вам сказати, що немає дня, коли б я не був поруч з вами і не носив би вас у моєму серці і в моїй молитві. Ваш біль - це мій біль. На Ісусовому хресті сьогодні я бачу вас — тих, хто страждає від терору, викликаного цією агресією. І справді, хрест, на якому кували Господа, знову проявляється у тортурях, які ми бачимо на тілах загиблих, у братських могилах, виявлених у різних містах, у цих та у багатьох інших кривавих картинах, що увірвалися в наші душі, і здійснюють крик: чому? Як люди можуть ставитися так до інших людей?

У моїй пам'яті виринає багато трагічних історій, про які я дізнався. Насамперед це стосується дітей: скільки дітей було убито, скільки поранено, скільки залишилося сиротами, було відірвано від матерів! Я плачу разом з вами за кожною дитиною, що через цю війну втратила життя, як Кіра з Одеси чи Ліза з Вінниці та сотні інших дітей: у кожній з них зазнало поразки усе людство. Зараз ці діти знаходяться на лоні Божому, бачать ваші страждання і моляться, щоби вони закінчилися. Але як можна не відчувати тривоги за них і за тих, малих і дорослих, які були депортовані? Безмірним є біль українських матерів.

Я також думаю про вас, дорога молоде: щоб мужньо захистити свою батьківщину, ви були змушені взяти до рук зброю, полишивши мрії про майбутнє, які ви плекали; я думаю про вас, дружини, які втратили своїх чоловіків і, кусаючи губи, мовчки, з гідністю та рішучістю продовжуєте жертвувати усім задля своїх дітей; думаю про вас, дорослі, що всіляко намагаєтесь захистити своїх рідних; про вас, людей старшого покоління, які замість того, щоб прожити спокійно вечір свого життя, були вкинуті у кромішню ніч війни; про вас, жінки, що зазнали насильства і несете у своїх серцях важкий тягар; про усіх вас, зраних тілом і душею. Я думаю про вас і з сердечною близькістю є з вами, захоплюючись тим, як ви долаєте ці тяжкі випробування.

Я думаю про вас, волонтери, що проживаєте кожен день для народу; про вас, душпастирі святого Божого люду, які часто з великим ризиком для власної безпеки залишалися поруч з людьми, несучи Божу розраду та братню солідарність, уміло перетворюючи спільноти і монастирі на житло, щоб прийняти, допомогти та нагодувати тих, хто опинився у складних умовах. Я також думаю про біженців і внутрішньо переміщених осіб, що опинилися далеко від своїх домівок, часто зруйнованих; і про владу, за яку я молюся: на ній лежить обов'язок керувати країною у трагічні часи та приймати далекоглядні рішення задля миру та розвитку економіки в умовах руйнування багатьох життєво важливих інфраструктур у містах і селах.

Дорогі брати і сестри, у всьому цьому морі зла і болю, через дев'яносто років після жахливого геноциду Голодомору, я захоплююся вашим добрим запалом. Український народ, попри величезну трагедію, яку зараз переживає, ніколи не занепав духом і не впав у розпач. Світ відкрив для себе сміливий і сильний народ, народ, що страждає і молиться, плаче і бореться, чинить опір і надіється: благородний і стражденний народ. Я продовжую бути з вами серцем і молитвою, з людською турботою, щоб ви відчували супровід, щоб не звикалося до війни, щоб ви не залишалися самотніми сьогодні, а особливо завтра, коли, можливо, з'явиться спокуса забути про ваші страждання.

У ці місяці, коли суворість клімату робить ще більш трагічним те, що ви переживаєте сьогодні, я хочу, щоб ніжність Церкви, сила молитви і любов, якою огортають вас численні брати і сестри по цілому світі стали лагідним дотиком на ваших обличчях. За кілька тижнів буде Різдво, і скрегіт страждань стане ще більш

відчутним. А я хочу повернутися з вами до Вифлеєму, до випробувань, з якими Святій Родині довелося зіткнутися тієї ночі, що здавалася лише холодною і темною. Натомість прийшло світло: не від людей, а від Бога; не із землі, а з Неба.

Нехай Мати Його і наша, - Богородиця, - чуває над вами. Її Непорочному Серцю, у єдності з єпископами цілого світу, я посвятив Церкву і людство, а в особливий спосіб вашу Країну і Росію. Її Материнському Серцю приношу ваші страждання і ваші сльози. У Тої, як писав великий син вашої землі, що «в мир наш Бога принесла», не втомлюймося просити жаданого дару миру, будучи певними, що «для Бога нема неможливої жодної речі!» (Лк 1, 37). Нехай Він сповнить справедливі сподівання ваших сердець, зцілить ваші рани і дарує вам свою розраду. Я є з вами, молюся за вас і прошу молитися за мене.

Нехай Господь вас благословить і Богородиця вас оберігає.

Рим, Сан Джованні ін Латерано, 24 листопада 2022 року

[01838-XX.01] [Testo originale: Italiano]

Traduzione in lingua francese

Chers frères et sœurs ukrainiens !

Sur votre terre, depuis neuf mois, la folie absurde de la guerre s'est déchaînée. Dans votre ciel, le rugissement sinistre des explosions et le son inquiétant des sirènes résonnent sans cesse. Vos villes sont martelées par les bombes tandis que les pluies de missiles causent la mort, la destruction et la douleur, la faim, la soif et le froid. Dans vos rues, tant de gens ont dû fuir, laissant derrière eux maisons et êtres chers. Le long de vos grands fleuves coulent chaque jour des rivières de sang et de larmes.

Je voudrais joindre mes larmes aux vôtres et vous dire qu'il n'y a pas un jour où je ne suis pas proche de vous et où je ne vous porte pas dans mon cœur et dans ma prière. Votre douleur est ma douleur. Dans la croix de Jésus aujourd'hui, je vous vois, vous qui souffrez de la terreur déclenchée par cette agression. Oui, la croix qui a torturé le Seigneur revit dans les tortures trouvées sur les cadavres, dans les charniers découverts dans différentes villes, dans ces images et tant d'autres images sanglantes qui sont entrées dans nos âmes, qui nous font crier : pourquoi ? Comment des hommes peuvent-ils traiter d'autres hommes de cette façon ?

De nombreuses histoires tragiques, dont la connaissance m'est parvenue, me reviennent à l'esprit. Tout d'abord, celles des petits : combien d'enfants tués, blessés ou orphelins, arrachés à leur mère ! Je pleure avec vous pour chaque petit qui, à cause de cette guerre, a perdu la vie, comme Kira à Odessa, comme Lisa à Vinnytsia, et comme des centaines d'autres enfants : en chacun d'eux, c'est toute l'humanité qui est vaincue. Maintenant, ils sont dans le sein de Dieu, ils voient vos angoisses et prient pour qu'elles cessent. Mais comment ne pas éprouver de l'angoisse pour eux et pour ceux, petits et grands, qui ont été déportés ? Le chagrin des mères ukrainiennes est incalculable.

Je pense alors à vous, jeunes, qui, pour défendre courageusement votre patrie, avez dû prendre les armes au lieu de réaliser des rêves que vous aviez cultivés pour l'avenir ; je pense à vous, épouses, qui avez perdu vos maris et qui, vous mordant les lèvres, avez continué en silence, avec dignité et détermination, à faire tous les sacrifices pour vos enfants ; à vous, adultes, qui essayez par tous les moyens de protéger vos proches ; à vous, personnes âgées, qui, au lieu d'un coucher de soleil serein, avez été jetées dans la nuit sombre de la guerre ; à vous, femmes, qui avez souffert de la violence et portez de grands fardeaux dans vos cœurs ; à vous tous, blessés dans votre âme et dans votre corps. Je pense à vous et je suis à vos côtés avec affection et admiration pour la façon dont vous faites face à des épreuves aussi difficiles.

Et je pense à vous, volontaires, qui vous dépensez chaque jour pour les gens ; à vous, Pasteurs du peuple saint de Dieu, qui - souvent au péril de votre propre sécurité - êtes restés proches des gens, apportant la consolation de Dieu et la solidarité des frères, transformant de manière créative les lieux communautaires et les couvents en refuges où vous offrez l'hospitalité, le secours et la nourriture à ceux qui se trouvent dans des circonstances difficiles. Je pense encore aux réfugiés et aux personnes déplacées à l'intérieur du pays, qui se trouvent loin de leurs maisons, dont beaucoup sont détruites ; et aux Autorités, pour lesquelles je prie : c'est à elles qu'incombe le devoir de gouverner le pays en des temps tragiques et de prendre des décisions clairvoyantes pour la paix et le développement de l'économie pendant la destruction de tant d'infrastructures vitales, en ville comme à la campagne.

Chers frères et sœurs, dans cette mer de mal et de douleur - quatre-vingt-dix ans après le terrible génocide de l'*Holodomor* -, je suis impressionné par votre bonne ardeur. Malgré l'immense tragédie qu'il subit, le peuple ukrainien ne s'est jamais découragé et n'a jamais cédé à l'apitoiement. Le monde a reconnu un peuple audacieux et fort, un peuple qui souffre et prie, pleure et lutte, résiste et espère : un peuple noble et martyr. Je continue à vous être proche, de cœur et dans la prière, avec une sollicitude humanitaire, pour que vous vous sentiez accompagnés, pour que vous ne vous habituiez pas à la guerre, pour que vous ne soyez pas laissés seuls aujourd'hui et surtout demain, quand la tentation pourrait venir d'oublier votre souffrance.

En ces mois, où la rigueur du climat rend encore plus tragique ce que vous vivez, je voudrais que l'affection de l'Église, la force de la prière, l'amour que tant de frères et de sœurs sous toutes les latitudes ressentent pour vous, soient des caresses sur vos visages. Dans quelques semaines, ce sera Noël et la douleur de la souffrance sera encore plus vive. Mais je voudrais revenir avec vous à Bethléem, à l'épreuve que la Sainte Famille a dû affronter en cette nuit qui ne semblait que froide et sombre. Cependant, la lumière est venue : non pas des hommes, mais de Dieu ; non pas de la terre, mais du Ciel.

Que sa Mère et la nôtre, la Vierge Marie, veille sur vous. À son Cœur Immaculé, en union avec les évêques du monde, je consacre l'Église et l'humanité, en particulier votre pays et la Russie. À son cœur maternel, je présente vos souffrances et vos larmes. À celle qui, comme l'a écrit un grand fils de votre terre, «a fait entrer Dieu dans notre monde», ne nous laissons pas de demander le don tant attendu de la paix, dans la certitude que «rien n'est impossible à Dieu» (Lc 1, 37). Qu'il comble les justes attentes de vos cœurs, qu'il guérisse vos blessures et vous donne sa consolation. Je suis avec vous, je prie pour vous et je vous demande de prier pour moi.

Que le Seigneur vous bénisse et que Notre-Dame vous garde.

Rome, Saint-Jean-du-Latran, 24 novembre 2022

FRANÇOIS

[01838-FR.01] [Texte original: Italien]

Traduzione in lingua tedesca

Liebe ukrainische Brüder und Schwestern!

Seit neun Monaten ist in eurem Land der absurde Wahnsinn des Krieges entfesselt. In eurem Himmel hallen unaufhörlich das unheimliche Dröhnen von Explosionen und der beängstigende Klang von Sirenen wider. Bomben hämmern auf eure Städte ein, Raketenschauer verursachen Tod, Zerstörung und Schmerz, Hunger, Durst und Kälte. Auf euren Straßen mussten viele Menschen fliehen und dabei ihr Zuhause und ihre Lieben zurücklassen. Neben euren großen Flüssen fließen jeden Tag Ströme von Blut und Tränen.

Ich möchte meine Tränen mit euren verbinden und euch sagen, dass kein Tag vergeht, an dem ich euch nicht nahe bin und euch in meinem Herzen und meinem Gebet trage. Euer Schmerz ist mein Schmerz. Im Kreuz Jesu

sehe ich heute euch, die ihr das Grauen erleidet, das diese Aggression entfesselt hat. Ja, das Kreuz, das den Herrn gequält hat, lebt in den Zeichen von Folter wieder auf, die an den Leichen gefunden wurden, in den Massengräbern, die in verschiedenen Städten entdeckt wurden, in diesen und so vielen anderen grausamen Bildern, die uns in die Seele gedrungen sind, die aufschreien lassen: Warum? Wie können Menschen so mit anderen Menschen umgehen?

Viele tragische Geschichten kommen mir wieder in den Sinn, von denen ich erfahre. Vor allem die der Kleinen: Wie viele Kinder wurden getötet, verletzt oder zu Waisen gemacht, ihren Müttern entrissen! Ich trauere mit euch um jedes Kind, das wegen dieses Krieges sein Leben verloren hat, wie Kira in Odessa, wie Lisa in Winnyzja und wie Hunderte von anderen Kindern: In jedem von ihnen hat die gesamte Menschheit eine Niederlage erlitten. Jetzt leben sie in Gottes Schoß, sie sehen eure Qualen und beten, dass sie ein Ende finden. Aber wie könnten wir nicht für sie und für all jene, die deportiert worden sind, Kleine und Große, Schmerz empfinden? Das Leid der ukrainischen Mütter ist unermesslich.

Dann denke ich an euch junge Menschen, die ihr zur tapferen Verteidigung eures Vaterlandes Hand an die Waffen legen musstet, statt die Träume zu verwirklichen, die ihr für die Zukunft gehegt hattet; ich denke an euch Ehefrauen, die ihr eure Ehemänner verloren habt und euch auf die Lippen beißt, und still, mit Würde und Entschlossenheit, weiterhin jedes Opfer für eure Kinder bringt; an euch Erwachsene, die ihr mit allen Mitteln versucht, eure Lieben zu schützen; an euch ältere Menschen, die ihr in die dunkle Nacht des Krieges geworfen wurdet, statt einen unbeschwerten Lebensabend zu genießen; an euch Frauen, die ihr Gewalt erlitten habt und große Lasten in eurem Herzen tragt; an euch alle, die ihr an Seele und Leib verwundet seid. Ich denke an euch und bin euch nahe mit Zuneigung und Bewunderung dafür, wie ihr euch solch schweren Prüfungen stellt.

Und ich denke an euch freiwillige Helfer, die ihr euch jeden Tag für die Menschen einsetzt; an euch Hirten des heiligen Volkes Gottes, die ihr – oft unter großer Gefahr für eure persönliche Unversehrtheit – bei den Menschen geblieben seid, um ihnen den Trost Gottes und die Solidarität ihrer Geschwister zu bringen, um auf kreative Weise Gemeinderäume und Klöster in Unterkünfte umzuwandeln, wo Menschen in Not Gastfreundschaft, Hilfe und Nahrung angeboten werden. Ich denke auch an die Flüchtlinge und Binnenvertriebenen, die sich weit weg von ihren oftmals zerstörten Wohnungen befinden; und an die politischen Verantwortungsträger, für die ich bete: Auf ihnen ruht die Pflicht, das Land in tragischen Zeiten zu regieren und weitsichtige Entscheidungen für den Frieden sowie für die Entwicklung der Wirtschaft zu treffen, während viel lebenswichtige Infrastruktur zerstört wird, in Städten wie auf dem Land.

Liebe Brüder und Schwestern, in all diesem Meer des Bösen und des Leids – neunzig Jahre nach dem schrecklichen Völkermord des *Holodomor* – bewundere ich euren gesunden Eifer. Trotz der unermesslichen Tragödie, die es erleidet, hat sich das ukrainische Volk nie entmutigen lassen oder ist in Mitleid versunken. Die Welt hat ein mutiges und starkes Volk erkannt, ein Volk, das leidet und betet, weint und kämpft, durchhält und hofft: ein edles und gemartertes Volk. Ich bleibe euch nahe, mit dem Herzen und dem Gebet, mit humanitärer Fürsorge, damit ihr euch begleitet fühlt, damit man sich nicht an den Krieg gewöhnt, damit ihr heute und vor allem morgen nicht allein gelassen werdet, wenn vielleicht die Versuchung kommt, eure Leiden zu vergessen.

In diesen Monaten, in denen die Härte des Klimas das, was ihr erlebt, noch tragischer macht, möchte ich, dass die Zuneigung der Kirche, die Kraft des Gebetes, die Liebe, die so viele Brüder und Schwestern in allen Breitengraden für euch empfinden, wie Liebkosungen auf eurem Gesicht sind. In wenigen Wochen wird Weihnachten sein, und der Aufschrei des Leidens wird noch stärker zu vernehmen sein. Aber ich möchte mit euch nach Bethlehem zurückkehren, zu der Prüfung, der sich die Heilige Familie in jener Nacht stellen musste, die bloß kalt und dunkel zu sein schien. Stattdessen kam das Licht: nicht von Menschen, sondern von Gott; nicht von der Erde, sondern vom Himmel.

Möge seine und unsere Mutter, die selige Jungfrau Maria, über euch wachen. Ihrem Unbefleckten Herzen habe ich, vereint mit den Bischöfen der Welt, die Kirche und die Menschheit geweiht, insbesondere euer Land und Russland. Ihrem mütterlichen Herzen bringe ich eure Leiden und eure Tränen dar. Lasst uns nicht müde werden, sie, die – wie ein großer Sohn eures Landes schrieb – „Gott in unsere Welt gebracht hat“, um das ersehnte Geschenk des Friedens zu bitten, in der Gewissheit: »für Gott ist nichts unmöglich« (Lk 1,37). Möge er

die berechtigten Erwartungen eurer Herzen erfüllen, eure Wunden heilen und euch seinen Trost spenden. Ich bin bei euch, ich bete für euch und bitte euch, für mich zu beten.

Möge der Herr euch segnen und die Gottesmutter euch beschützen.

Rom, Sankt Johannes im Lateran, 24. November 2022

FRANZISKUS

[01838-DE.01] [Originalsprache: Italienisch]

Traduzione in lingua portoghese

Queridos irmãos e irmãs ucranianos!

Desde há nove meses que se desencadeou, na vossa terra, a absurda loucura da guerra. No vosso céu, não para de ribombar o sinistro fragor das explosões e o silvo alarmante das sirenes. As vossas cidades são marteladas pelas bombas enquanto chuvadas de mísseis provocam morte, destruição e sofrimento, fome, sede e frio. As vossas estradas viram muita gente obrigada a fugir, deixando suas casas e amizades. A par dos vossos grandes rios, correm diariamente rios de sangue e lágrimas.

Quero unir as minhas lágrimas às vossas, assegurando-vos que não há um dia em que não esteja unido convosco e não vos traga no meu coração e na minha oração. A vossa dor é a minha dor. Hoje, na cruz de Jesus, vejo-vos a vós; vós que sofreis o terror desencadeado por esta agressão. Sim, a cruz que torturou o Senhor revive nas torturas achadas nos cadáveres, nas valas comuns descobertas em várias cidades, nestas e em muitas outras imagens cruentas que penetraram na alma fazendo elevar-se um grito: Porquê? Como podem homens tratar assim outros homens?

Voltam à minha mente muitas histórias trágicas de que tive conhecimento. Em primeiro lugar, as dos pequeninos: quantas crianças mortas, feridas ou que ficaram órfãs, arrancadas às suas mães! Choro convosco por cada pequenino que perdeu a vida por causa desta guerra, como Kira em Odessa, como Lisa em Vinnytsia, e como centenas de outras crianças: em cada uma delas, vemos a derrota da humanidade inteira. Agora elas estão no seio de Deus, veem as vossas aflições e rezam para que tenham fim. Mas, como não sentir angústia por elas e por todos aqueles, pequenos e grandes, que foram deportados? É incalculável a dor das mães ucranianas.

Depois penso em vós, jovens, que, para defender corajosamente a vossa pátria, tivestes de pegar em armas em vez dos sonhos que nutríeis para o futuro; penso em vós, esposas, que perdestes os vossos maridos e, cerrando os dentes, continuais em silêncio, com dignidade e determinação, a fazer todos os sacrifícios pelos vossos filhos; penso em vós, adultos, que procurais de todas as formas proteger os vossos entes queridos; penso em vós, idosos, que, em vez de transcorrer um sereno ocaso, fostes lançados na noite tenebrosa da guerra; penso em vós, mulheres, que sofrestes violências e carregais grandes pesos no coração; penso em todos vós, feridos na alma e no corpo. Penso em vós e estou-vos unido com afeto e admiração pelo modo como enfrentais tão duras provações.

E penso em vós, voluntários, que vos consumis dia a dia pelo povo; penso em vós, Pastores do povo santo de Deus, que – muitas vezes com grande risco para a vossa incolumidade – permanecestes junto do povo, levando a consolação de Deus e a solidariedade dos irmãos, transformando com criatividade lugares comunitários e conventos em albergues onde oferecer hospitalidade, socorro e alimento a quem se acha em condições difíceis. E penso ainda nos refugiados e deslocados internos, que se encontram longe das suas casas, muitas das quais destruídas; e penso nas Autoridades, pelas quais rezo: sobre elas recai o dever de governar o país em tempos trágicos e tomar decisões clarividentes em prol da paz e para desenvolver a economia durante a destruição de tantas infraestruturas vitais, tanto na cidade como no campo.

Queridos irmãos e irmãs, em todo este mar de ruína e dor – à distância de noventa anos daquele genocídio terrível do *Holodomor* –, admiro o vosso benévolo ardor. Apesar da imensa tragédia que suporta, o povo ucraniano nunca desanimou nem se abandonou à lamentação. O mundo reconheceu um povo audaz e forte, um povo que sofre e reza, chora e luta, resiste e espera: um povo nobre e mártir. Continuo unido convosco, com o coração e com a oração, com a solicitude humanitária, a fim de que vos sintais acompanhados, para que não nos habituemos à guerra, deixando-vos sozinhos hoje e sobretudo amanhã, quando porventura nos sobrevier a tentação de esquecer os vossos sofrimentos.

Nestes meses, em que a rigidez do clima torna ainda mais trágico o que vivestes, quero que o afeto da Igreja, a força da oração, o bem que vos querem muitíssimos irmãos e irmãs, em todas as latitudes, sejam carícias no vosso rosto. Dentro dalgumas semanas, será Natal fazendo-se sentir ainda mais o estridor do sofrimento. Mas quero voltar convosco a Belém, à provação que a Sagrada Família teve de enfrentar naquela noite, que se anunciava unicamente fria e escura. Em vez disso, a luz chegou: não dos homens, mas de Deus; não da terra, mas do Céu.

Nossa Senhora, Mãe de Deus e nossa, vele por vós. Ao seu Imaculado Coração consagrei, em união com os Bispos de todo o mundo, a Igreja e a humanidade, em particular o vosso país e a Rússia. Ao seu materno Coração, apresento os vossos sofrimentos e as vossas lágrimas. A Ela, que «trouxe – como escreveu um grande filho da vossa terra – Deus ao nosso mundo», não nos cansemos de pedir o suspirado dom da paz, na certeza de que «nada é impossível a Deus» (Lc 1, 37). Que Ela realize os justos anseios dos vossos corações, cure as vossas feridas e vos dê a sua consolação. Eu estou convosco, rezo por vós e peço-vos para rezardes por mim.

Que o Senhor vos abençoe e Nossa Senhora vos guarde.

Roma – São João de Latrão, 24 de novembro de 2022.

FRANCISCO

[01838-PO.01] [Texto original: Italiano]

[B0876-XX.01]
